

Megjelenik
minden kedden.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőhöz (Koröcs-utca, 16. sz.)
intézendők.

Bérmintetlen leveleket nem
fogadunk el.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési feltételek:

Egy év évre 6 forint
Fél évre 3 „
Negyed évre 1 „ 50 kr.

Hirdetések díja:

öt hasábos petit sor 5 kr.

NYILTÉR:

három hasábos petit sor . 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

Politikai és vegyestartalmu hetilap.

A szépesi gazdasági egyesület közlönye.

Az előfizetési pénzek és hirdelési díjak,

általában a lap anyagi részét illető közlemények a kiadó-hivatalhoz (Pannónia könyvnyomda és kiadó-részvénytársaság) intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Hausenstein és Vogler Budapestben, Bécsben, Berlinben, Münchenben, majnai Frankfurtban, Stuttgartban, Hamburgban és Bernben. **Mosse Rudolf** Bécsben, Prágában, Münchenben, Hamburgban, Nürnbergben, majnai Frankfurtban, Strassburgban, Berlinben, Zürichben, Borsalóban és Nürnbergben. **Lang L.** nemzelki hirdetési irodája Budapestben. **A délnémet hírd. iroda** Stuttgartban. **A Négerföldi Bányakereskedés** Frankfurtban. **Schlott E.** Bresnában, **Fort Jenő** Lipcseben.

A „Kassa és Vidéke“ t. olvasóihoz!

A „K. és V.“ szerkesztését a mai nappal dr. Klekner Alajos ur vette át.

Midőn visszalépésem indokolását melőzhetőnek vélem, nem mulaszthatom el őszinte köszönetemet nyilvánítani azon nagybecsű bizalomért, melylyel a csekélységem által képviselt irány t. barátai részéről találkoznai — szerencsém volt. —

Fogadják egyúttal köszönetemet, akik, e vállalat szellemi támaszai, buzgó közreműködésökkel az ügyet mind e percig meg nem szűnő szolgálni, s akiket ezzel a tán fölmutatható eredmény pálmája méltán megillet. — Kassán, 1875. május 27.

Dr. Rössler István, s. k.

A fájo érzetet, mely bennem támadt, midőn dr. Rössler István ur előttem, mint a „K. és V.“ nek eddig csak munkatársa előtt, főnebbi visszalépését kijelentette, — csupáncsak azon szívés igérete, hogy azért eddig, oly buzgó és teljes méltánylást érdemlő fáradozását a lapról végképen elvonni nem fogja, volt képes enyhíteni.

Visszalépésével tisztán állott előttem a feladat, melyre vállalkozni kellett. Éreztem, hogy igenleges elhatározással szolgálhat tesztek a Köznek.

A tudat, hogy a közérdek előtt a magán-tekinteteknek hátránniok kell, lelkesített, felbátorított és — nem is haboztam sokáig. Másrészt biztatlalag emelkedett elem azon remény, hogy a t. olvasó közönség, áthatva a saját nemesebb hivatásával tisztában levő sajtójának városunkban is szükséges volta- és fontosságáról, a lap iránt eddig tanusított bizalmát nemcsak hogy megvonni nem —, sőt ellenkezőleg mindinkább látva és tapasztalhatva munkálkodásunkat s az annak alapját képező szándékot, — részvétet fokozva, jóratörekvésüket, lapunknak minél melegebb felkarolásával, jövőre is, támogatni fogja.

Kassán, május 27. 1875.

Dr. Klekner Alajos s. k.

Periculum in mora.

A régiek, hogy föltüntessék a kellő alkalom megragadása- és célszerű felhasználásának fontos voltát, azt kopasz ember alakjában személyesítették. ki sebes folyamon gyorsan evezett és kinek épen csak üstöke volt, de feje hátsó részén semmi haj sem látszott. Hogy valaki letartóztathassa, üstökön kellett megragadnia, melyet ha egyszer elbocsátott, — mint a régiek tartották, — még maga Jupiter sem volt képes többé újra megragadni, és a szükséghez képest hasznára fordítani.

Igy akarták mindenki szívébe csepegtetni azon igazságot, hogy a tunya késedelem a várt eredményt megszokta hiúsítani.

Ha jól emlékezünk a kassai szabadelvű-párt megalakulása marcius 30. történt. Az alakuló közgyűlés kijelentette, hogy az országgyűlési szabadelvű pártéhoz csatlakozik, a képviselőházban ugyanazon hó 3. a szabadelvű párt kormánya által előadott programot magáévé teszi s mindaddig, míg a kormány aszerént működik, azt öszintén s hazafias, teljes készséggel támogatni föladatának ismeri.

Ugyanakkor számos tagu küldöttség is alakítottatott, hogy a szabadelvű kör alapszabályait kidolgozza, s az akkor épen küszöbön levő városi törvényhatósági bizottsági tagok választására nézve a kijelölést jogánatosítsa s általában a választásoknak a szabadelvű párt kívánalmaihoz mért eredménye biztosítása végett a kellő befolyást belátása szerént érvényesítse.

Egy pár napig volt sürgős-forgás, volt érintkezés, volt élet. A választások eredményét tudjuk! Mintha az azon alkalommal szenvedett részbeli

veresség kioltotta volna a szabadelvű párt minden buzgalmit, azóta — sem meleg, sem hideg; épen mintha kihalt volna e körből az élet, addigi tényekben megdermedett s nincs egyetlenegy életjele sem, melyet innétova egy negyedévi fenállása alatt adott volna magáról.

Igaz, nem vagyunk e kör hivatalos közlönye. Ezt ismételjük, constatáljuk újra. Mindegy ha e kijelentésünk másodsor is — minden alap nélkül bár — tiltakozásnak (!) fog is vétetni. Pedig valamely ténynek egyszerű valóság gyanánt föltüntetése és netaláni szabadkozás, talán óvás az ellen, hogy valaminek tartatunk, talán aztán mindenesetre tiltakozásnak vehető — két, egymástól igen távol álló, különböző dolog. No, de nehöl szeretik a fogalmakat összezavarni, mintha azok egy meghatározásnak volnának alkotórészei, nem sokat törődve a logikai megfordítás lehetőségével, mennyiben ez az illetőket (ön) ámtasukról világosíthatná föl.

Mindazonáltal, minthogy lapunk körének politikai kiszélesítésekor azon meggyőződésben, hogy „nemzetiségünket egyedül a magyar-állam eszmájének gyakorlati érvényesítése, az pedig kellő hatalommal fölrüházott érélyes és jóakaratu kormány biztosíthatja csak — tehetségünket és minden erőnket mi is a szabadelvű párt céljai elérésére ajánlottuk föl: köteleességünk a késedelmezéssel járó veszélyre figyelmeztetni, annál inkább, mert így egy csapással két legyet ütethetünk, t. i. egy a választmány, miut a nyilvánosság útján a párt minden egyes tagjának is eszébe juttathatjuk a magyar közmondást, hogy „álmos agár nem igen fog nyuliat.“

Ha a szabadelvű párt tagjai — mert hiszen nálunk ez is megtörténik — meg találának utódné ez őszinte beszédünk fölött, kiváltképez azok, kikkel maga a párt sincsen meg tisztában, azoknak az egyszeri francia követ választással felelünk, ki, midőn a római curiára nézve nem épen kedvező dolgokat fejtegetett, a pápai követ gunyos megjegyzése: „Gallus ceinit“ azt mondta hirtelen: „Utinam Petrus respiceret!“ Vajna a szabadelvű párt is lerázná lethargiáját!

Már az országgyűlés tartama alatt helyely-közzel össze kellett volna jönni, a pártfeleket egybegyűjteni, összehasonlítás által ki kellett volna mutatni a kormány érélyét, hazafias érületét, nemzeti államiságunk iránti lelkesedését és jóakarátát s az ez irányban létrehozott eszmésere útján terjeszteti és ápolni a kormányra nézve oly szükséges közbizodalmat, tiszteletet és ragaszkodást, ami annak erkölcsi tekintélye támogatása, emelése leendett!

Ily értekezletek, mint a felüdülés kívánatos eszközei s mint ilyenek mindenesetre becsesebbek a felüdülés sok más mindennapi, keresett alkalmánál, — mennyire fölhasználhattak volna a körültekintésre az iránt: hol, mire van szükségünk és miké lehetne legegőttb bajaink orvoslását megkísérteni, hogy tisztában levén emagunkkal, meggyőződésünk igazsága által előkészíthetjük volna a leendő országgyűlési képviselőt is vezetők, neki is imponáló helyi közvéleményt földművelés, ipar, kereskedelem, anyagi és szellemi jólétünk dolgában!

Mennyire szükséges lett volna nemcsak az alapszabályok elkészítése, helybenhagyatásuk, de főleg ismerete annak: kik tartoznak a kör tagjai sorába, minő a hangulat a képviselő-jelölt egyénisége s az abban kívánatos tulajdonságok iránt, ki legyen azon egyéniség, miké simitan-dók el a netaláni személyi differenciák s általában az országgyűlés befejeztével hogy és miké véli a párt jelöltje számára biztosíthatni az óhajtott győzedelmet, a diadalt ellenjelöltjei fölött!

De semmi, semmi sem történt! Valóságos praescriptio dormiens-féle állapot, mely nem szá-

mit s mindig kitörölendő azon viszonyból, amely a cél elérésére okvetlenül szükséges.

Mig itt a közvetlen közelben halálos — csend honol az itt jelzettek fölött, míg a kör, képviselő-jelöltje fölöl, gondolkodásának érületének illetékes nyilvánítását távolról sem adta, annál hajlandóbbak mások atténni a bizonytalanság fűtyölát s m e n d e m o n d á k által legőttb esetben megrogn-tani a talajt, vagy legalább megnehezíteni annak megművelését az elvetendő mag reményteljes befogadása alá.

Ha tehát már elveszett az idő, ne veszítsük el legalább föladatunk tudatát. Ébredjünk, szedjük össze magunkat a 12-ik órában, közvetlenül a választások előestéjén, hogy az elvesztett idővel el ne veszítsük azt is, amit aztán csakugyan maga Jupiter sem fog megadni számunkra, minék elvesztével csak a késő bánat maradhat, melyről pedig a magyarnak igen találó szójárása van!

Városunk szabadelvű párti választmánya ó hó 3-án, délutáni 6 órakor, a polgári társalgási-kör helyiségében, sürgős ügyekben ülést tart.

— A szabadelvű párt elnökei: Gorove István és báró Vay Miklós, a vidéki szabadelvű körök elnökeihez, május 24-én kelt következő felhívást bocsátottak ki: „Az országgyűlési szabadelvű párt május hó 22-ik napján tartott közgyűlésében a jövő képviselőválasztások körül felmerülő kérdések intézésére tagjai közül egy nagy országos bizottságot választott. A párt közgyűlésének határozata értelmében az országos bizottságnak a megválasztottakon kívül tagjai mindazon egyének, akik az ország törvényhatóságaiiban, kerületeiben, székeiben, vidékeiben és képviselő-küldésre jogosított városaiban alakult szabadelvű köröknek elnökei. Emelített igen tisztelt elnök urakhoz azon kéressel fordul az országgyűlési szabadelvű párt végrehajtó bizottsága, miszerint sziveskedjenek címeiket, postais és távirat-állomásait a végrehajtó bizottság elnökével, Gorove István urral, a szabadelvű kör helyiségébe, — Budapest, a régi Lloyd-épület — a legrövidebb idő alatt tudatni; sziveskedjenek továbbá egyuttal az egyes választókerületekben létező szabadelvű körök elnökeinek neveit és postais és távirat-állomásait a központi végrehajtó bizottság fentemlített elnökének tudomására juttatni.“

— A jövőendő képviselőház tagjai — írja a „N. H.“ — nem érhetik be sem a volt Deák-párt közjogi, sem a volt ellenzék séreimi politikájával. A magyar állami és nemzeti politika hordozóinak kell lenniök. Ismerniök kell az ország benső, mindenek felett anyagi érdekeit; elfogulatlan szemmel kell nézniök a multat, jó és rossz érékségével együtt; higgadt, mérsékelt ítéllettel kell birniök, hogy a fenállóból kelleitnél többet se el ne vessenek, se meg ne tartsanak; magassabb állami szempontokra kell emelkedniök, hogy politikájok necsak a jelen szükségleteinek tegyen úgy ahogy eleget, hanem századokra megvesse a nemzet jövőjének alapját. Szóval, hazánk nemzeti érdekeitől áthatott, a kor színvonalán álló, magyar érzésű és modern gondolkodású, becsületes és tanult, munkaszerető és munkaképes emberekre van szükségünk, ha azt akarjuk, hogy leendő törvényhozásunk megvalósítsa a hozzákötött reményeket.

Ugyan-e tárgyban Balázs Sándor „Alkalmatlan aranytanácsok“ című cikkéből a következőket vesszük át: „Válaszszatok gazdát; aki legalább jó gazda, ha tán máskor haligat is, akkor, midőn a földművelés érdekeiről van szó, képes gyakorlati jó tanácsokat adni, s javaslatokat melyeknek az ország valóban hasznát veheti. Válaszszatok keresséköt, hadd halljuk véleményét, miként véli Magyarországot kereskedelmét emelni? Gyárost, ki megtanítson rá, hogy a hosszú sugár kéményekből felszálló fekete füst arany füst, s hogy annak le-

hulló hánva és felszálló párázata esőt ad a vetésnek, trágyát a földnek, s kifizeti az adót, melylyel évek óta hátralékban vagyunk. Válaszszatok jogtudós, hogy igazságszolgáltatásunkat; administratív kitűnőséget, hogy közigazgatásunkat győztes meg. Válaszszatok államterfiakat, kik jó szerződést tudjanak kötni Ausztriával; nemzetgazdákat. (s ezeket mindenekfelett), mert ma első, legelső sorban ezekre van szükség. Válaszszatok írók, ki felvilágosítsa a közvéleményt, s ha kell, felbuzdítsa és lelkesítse a közérteletet. Válaszszatok nem bűnök költői, hadd oltalmazza a nemzeti irodalom, a nemzeti nyelv és művészet érdekeit. Válaszszatok ha kell, katonákat, hadd fejlesszék honvédségünket. De kérve kérek, de máséket magukat a frivol hiúság és a pézves üresség előtérbe tolokodásának büntetéséül. Ha sógorod csupán közép-szerűség, de másékat jóra való, derék, becsületes ember, ne nyujts neki módot rá, hogy magát nevettségessé tegye, s egyszersmind az ország értelmiségét és érdekeit compromittálja. És ha együgyű, de túrfangos komád csupán azért akarna képviselővé lenni, hogy jó, zsiros hivatalra tegyen szert, vagy szavazatát a privat speculatio börtöjére vigye. — gondolj államadosságunkra, mely nem „varhat”, gondolj nemzetet jövődjére, mely első sorban a törvények célszerűségétől és bölcsességétől függ, s mondd meg neki, hogy maradjon ekéje mellett, keressen kataszteri hivatalt, vagy nem bűnök, neveztesse ki magát közigyelzőnek vagy főispánnak, vagy kérjen esodót, vagy löjje magát főbe, de ne álljon utjába, s ne foglalja el a helyet azok előtt, kik talán képesek lennének megtalálni a gyógyszert, mi mindnyájunk édes, szeretett betegét meggyógyíthatná. Szóval válaszszatok embert, de ne penzt, ragot, vagy pusztá nevet; válaszszatok lehetőséget, de ne a hiúság és önérdék tolokodó mákfejét. Az a név, mint választó cédulátokra írto, az legszebb kiváltságok, jogaitoknak teljessége, ne adjátok oda egy pohár borért, egy nyújas szóért, vagy egy hű ígérget, adjátok csupán annak, ki bizalmatokat méltán bírja. — mert kiérdemelte; vagy lehetőséggel és jellemével biztosítottot nyujt arra, hogy azt akarja is, képes is lesz kiérdemelni.”

Az országgyűlés befejezése.

Az 1872-5-i országgyűlés a május hó 24-én Wenckheim, miniszter-elnök, mint kir. megbízott által felolvasott trónbeszéddel berekesztetett és feloszlatott.

Ez esemény nézetünk szerint egyike azoknak, melyek logikai kényszerűséggel utalnak egyrészt a multra, másrészt hivatást a közfigyelmet a jövő felé terelni. Valódi Janusként állanak az ily események éltnök, valamint országok és birodalmak élete episódjainak mérhetlen sokaságában...

Az esemény fontosságának visszatükröződése

TÁRCA.

Balassa Bálint.

— Irodalomtörténeti elbeszélés. —
(Polytás.)

X. A tatárok.

Magyarország rendi s követi nagy számmal gyűlekeztek az 1576. évi koronázási ünnepélyre.

A magyar nemzet mindig egész keleti fényvel övezte fölkezt, királyait, emlékeül a boldog őskornak, midőn Árpádot pajzsokra emelve, fejdelmökké választák.

De az udvari pompa, s nemzeti hődotat háttérben nagyszerű állami tény is szerepel: a király megeskuszik az alkotmányra, melyet őseink Atelekben s Pusztia-Szeren kö-táulákra rovatoltak. karjaik vérevel megpecsételték, s melyet később II. Endre. arany bullájában, szélesebben körüllírva, megerősített. valamennyi utána következő magyar király pedig helybenhagyásával megszentelt.

A magyar és osztrák népek nagy reményvel tekintének azon trónörökösre, ki a Habsburg-ház császári alapítójának nagy nevével viseli: mig amaz a szétmállott Németországot rendbe hozta és fölvirágoztatta, emettől remélték, hogy uralkodói hatalmával és bölcsességével a keresztényiség férget, a Mahomedanizmus erejét megtöri.

Elfeledtek, hogy a II. névvel jelölték mind szerencsétlenek a magyar történelemben. II. István, László, Károly, Endre, Ulászló és Lajos nem torz-képe-e az I-sőknek? —

Mik s a szelid, könnyen megközelíthető, szabadelvű fejedelem volt. O és atyja, Ferdinánd, a nemzet kedveért megtanultak a magyar nyelvet, mely azután háromszázadig számúze volt a magyar trónról. Miksa fia, Rudolf, Madridban novekedett, II. Fülöp rideg udvarában. Szép tehetséget és nemes tulajdonait egészen elferdíté a nevelés. Benne a szép művészetek s tudományok

sét nem lehet észre nem vennünk a trónbeszédén épen ugy, mint a főrendiház és a képviselőház elnökeinek zárbeszédeikben.

A trónbeszéd szem előtt tartva a jelenül képzelt állapotok mi voltát, a multból röviden említi a kivított údvös eredményeket, de egyuttal biztos megnyugvással enged tekintenünk a jövő el-be.

„Sok még a hiány — ugymond — melyet pótolni kell, sok még a teendő, ami fennmaradt. De megvagyunk győződve, hogy mindaz, ami szükséges, fokozatosan bár, de gyors egymásutánban meg fog történni.”

Hangsúlyozza e beszéd, hogy „tekintettel a rokonelemekre a cselekvés terén történt egyesülésére is, bizton nézhetünk a jövő elé”

Hasonló részeket lehet megkülönböztetnünk a főrendiház elnökeinek zárbeszédeiben is. Elismeri, hogy a mult országgyűlés is „teljesen eredmény-meddó” nem volt. Mint nagyfontosságú tényt kiemeli a *közjogi ellenzék egy tekintélyes részének e terén forgatott fegyverei letételét s ennek folytán erős pártra támaszkodó kormány alakulását.*

„Údvös lehet e tény — ezek az elnök saját szavai — ha e frigy jóhiszeműen kötetett, ha e fegyverszünet nem pusztá fegyvernyugvás, hanem a nemzet szellemi békéjének tartós és maradó alapokra fektetett előkészítője leund...”

A főrendiház elnöke a jövőt illetőleg kivalkép az aristocratához szól. Rámutat a főrendiház hivatására s azon meggyőződését fejezi ki, hogy annak sikerrel csak ugy felelhet meg, „ha mindazok, kiket törvény- és alkotmány a jogok legnemesibékével, a törvényhozásban való részvétellel fölruház, ha csak aggkor, vagy elbáritatlan akadály nem gátolja, e jogot érvényesítik. És ezt teendik, nem saját érdekekben, hanem a hazá érdekében.” Szóla a francia mondatot, hogy a nemesség kötelez, soha máséket nem értelmezte mint, „hogy a nemesség magasabb erkölcsi feladatának teljesítésében ismerje föl lételének alapját.” Az alkotmány tág tért enged hazafisága jogos szereplésének, és ha feladatát fölisméri, arra van hivatva, hogy e hon tarsadalmi, állami s erkölcsi újjászülésének egyik főemelyje legyen.”

Szavak ezek, melyek mindenki megszívlelését méltán megérdemlik, meg azt, hogy gondolkodjunk fölöttök, vessük szívünkbe és gyarapítsuk általok tetteink magasabb rugót.

Leghívalóbb figyelmünket érdemli a képviselőház elnökeinek, Ghyez Kálmánnak beszéde. Ő ki hosszú időt át szintén a közjogi ellenzék sorában terekedett érvényesíteni elismert, tisztá hon-szeretetét: ő, aki tisztán e szeretet sugalmazásának hódolva áldozta föl annak idején minden erejét a kormányszolgálatra, hogy az állam zilált pénzügyi viszonyait rendezésében tényezővé legyen: ő — szerény felfogásunk szerint — a legilletékesebb.

iránti hajjam nagy mérvben ki volt fejlődve, csak azt nem szivelte, ami rendeltetése volt: az állam kormányzás dicső feladatát. Belőle kitűnő muzeumi igazgató, tudományos akadémiái elnök vált volna, mig így — unatkozott, télen fejedelem maradt.

A magasztos, szent szertartás alatt, midőn az esztergomi érsek szentelt olajjal fölkené, mely komolyságba merült, és ugy maradt később is, feszes, spanyol modorában szembe ötlő ellentétet képezve a magyarok nyílt, lelkes, rajongó nyilatkozatával. Csak Miksa lekötélő nyájassága és megnyerő méltósága volt képes e visszarettentő merevséget ellensúlyozni, s a lehangozt kedélyeket újra fölvilványozni.

A pompás udvari ünnepély alkalmával fényes lovag-játékokat rendeztek, majd a nemes ifjak Kinizsi toborzóját lejötték el az udvar előtt, s Illés ház, a nagy tudomány s országos népszerűségű országbíró, fölkeré Balassa Bálintot is: mutassa be a szép magyar juhász-táncot a két királynak, mi bizonyára jó hangulatot idéz elé. Emlekezethe juttatja a Balassa-nevet, és sikerül pár perc alatt megoldani a hosszú, bonyolított pör gordiusi csomóját.

Hogy hozzá illő öltönye is legyen, az udvar-hölgyek, a nádor nejjével szép juhász-ruhát rögtönöztek. Az udvari illem kedveért, gyoles helyett selyemből készült az ing; a bőrdőzött nadragot, aranyrojtok díszíték, s a vörös barsony mellényke, gyöngyökkel és drága kővekkel volt elhintve; mig a durva szőr helyett, arannyal áttört, török kamukából oly díszes palástot készítettek, amelyet bármely birodalmi herceg is elviselhetett volna.

Bálint tehát táncolt — vérsz szívvél és csüggedt kedélyvel, hogy apja börtönét megnyissa. Nem is képzelte, hogy az ő példájára századok múlva a tűz- és víz- károsultak fölsegülésére egész városok és országok, mennyit fog-nak táncolni.

A juhász-tánc ismét gyujtott és hódított. Oly kecses és bájos volt, hogy az egész udvar

midőn nyilatkozataiban a fusio nagyfontosságát mérlegeli.

Nagyhatású beszéde három főreszre osztható. Szemle alá veszi az 1872-5-iki országgyűlés munkálkodása eredményét és nagyszerűen vizsgálja az okokat, melyek miatt a kivított eredmények is mindenesetre jeles eredményeknek mondhatók. Hazánk nagy elmaradásának érzetét a pártok közös tulajdonaként ismeri el s azok között különbséget csak a közös cél elérésére vezető eszközök iránti eltérésben talál. Itt esetleli aztán a pártállásnak *káros befolyását* s az erről való meggyőződés minél nagyobb mérvű meggyökerezésének tulajdonítja, hogy az ország két legnagyobb pártjának egyesülése által oly part alakult, amely-hez számra és összetartásra nézve hasonlít rövid parlamenti életünk története alig mutathat föl.

Ó a létező pártok létjogát kétségbe nem vonja. De azokkal szemben egy meggyőződését és két obajtását el nem hallgathatja. Meggyőződése, hogy „állambiztartásunk rendezése életkérdése hazánknak.” Obajtása pedig az: „hogy mindazon pártok, melyekre e haza polgárai szakadnak, egyesült akarattal, vállvetve törekedjenek azon legelőbb célnak: állami pénzügyeink rendezésének elérésére, mely a jövő országgyűlés teendőinek egyik legfőbb feladata lesz.” Másik obajtása továbbá az, „hogy a legközelebb megejandó képviselő-választások eredményeül egy összetartó, alkotmányos érzületű, hazaszerető, nagy államférfiai tehetségekkel bíró férfiakkal rendelkező párt, *oly párt fogadjon helyet a képviselőházban, mely az élén állandó, vele egyetértendő kormánynak biztos támasza legyen.* Mert nagyok, igen nagyok a feladatok, melyeket a jövő országgyűlésnek megoldania kell. Elforgacsolt, foszlányokra osztott erővel, ily nagy feladatokat megoldani nem lehet. Ezeket csak *egy erős párt* által *erélyesen* támogatott kormány képes megoldani.” — s.

Az iskolai takarékpénztárak ügyében.

(Vége.)

Az iskolai takarékpénztárak kérdése, ugy látszik, utolsó közleményünk óta mind nagyobb mérvben foglalkoztatja a szakembereket, nem ugyan Kassán, — hanem tudunkra egyebütt.

Olvasunk nyilatkozatokat az intézmény mellett és ellen. Higgadt beszédet s anug könnyveden odavetett ellenkezést. Mert hát mindig voltak a világon olyan békességes és bölcs emberek, akiknek akkor nyílt meg a paradicsom, ha valakinek ellenmondhattak! Hogy is merhetett x. y. egészséges gondolatlan föllepni azon másik bölcs ember engedelme nélkül? Szörnyűség!

Anyi bizonyos, hogy — habár az életbe-leptetés „miként”?-jére vonatkozólag kétségkívül lehet vitatkozni, — az eddig fölhozott s napvilá-

el volt ragadtatva. Miksa király nevetett, sőt még a komoly Rudolf arcán is, a derű csillama tűnt föl. — Ki ez a derék ifjú, ki minket ily meglepetésben részesített s még felséges örökösünk komolyságát is eloszlatá? — kérdé élénk Miksa király.

— A kekeői és balassa-gyarmati báró Balassa Bálint, — felelé Illés ház. — a fogságban sülő Balassa János, zolyomi gróf fia és Dobó István vajda sógora.

— Szegény ifjú, mily jó szívvél mulattat bennünket. Vigasztaljuk meg érte, — telett Miksa meghatva. Kedves Illés ház, fogalmazza a kegyelmezési levelet; mi aláírjuk azt.

Illés ház rögtön teljesíté a parancsot és értesíté Balassát, ki mely meghajlással közeledett az aranyozott bársony-függönyökkel elszigetelt sátor-szerű magaslathoz, hol a felséges fejedelemi vendégek idöztek.

— Remélem, Balassa uram, — szólt szivesen és tiszta magyarsággal Miksa király. — kegyelmed a harc-téren is oly jó erti a kard- és ágyutáncot.

— Örülmi fogok, ha alkalom kínálkozik föl-segítenek behizonyítani hűségemet és lovagi bátorságomat.

— Nemsokára itt az alkalom. A törökkel kötött fegyverszünet ideje lejür. Célunk a hazát a török jarom alól felszabadítani; addig is kegyelmedet Nógrád vármegeye grófjává és főispánjává nevezzük ki, azon biztos reményben, hogy erélye-nek és ügyösségének sikerülni fog minél előbb Nógrád várát az ozmán bitorlóktól visszahódítani.

Balassa elbámult e váratlan kitüntetésen; de nem volt ideje felelni, mert Miksa sietve folytatá: — Most pedig megbizzuk kegyelmedet, hogy Balassa János zolyomi grófnak és Dobó István erélyi vajdának királyi kegyelmelevelünket kéz-besítse s egyszersmind biztosítsa őket császári és királyi kegyelmünkről és atyai jó indulatunkról. Isten velünk!

(Folyt. következik.)

got látott érvek nem döntöttek meg azok nézetét, akik ily takarékpénztáraknak már élén is állanak.

Szépén mondja e részben egyik ügybarát. miszerint az iskolai takarékpénztárak jelentősége, mint azt híres megpendítőjük kifejtette, és mint az tényleg ott bebizonyult, ahol ez intézmény meghonosult, oly nagy, hogy alig lehet az azoktól várható szép eredményeket teljesen felszórni. Az iskolai takarékpénztárak egyszerű jellegükből kiemelkednek, és gazdaságilag ép úgy, mint erkölcsileg, de még politikailag is számos üdvös következményt vonnak maguk után. Röviden összefoglalva azt mondhatjuk, hogy az iskolai takarékpénztárak a saját vágyak fölötti uralkodás egyrészt, másrészt a gondos és előrelátó életmód legjobb iskolája.

A gyermek korán megtanulja, mily szép és mily jó egy-egy kis vágyat elnyomni, megtanul ezáltal önmaga fölött uralkodni és kikerüli azon veszélyt, hogy valaha az életben minden oldalról kísértetbehozó vágyaknak áldozatul essék. Es ez igen fontos; mert bizonyos, hogy a szegénység és nyomor számos esete ugyanazon okra vezethető vissza, hogy az illetők nem tudták fektetni vágyaikat.

A takarékpénztárak második hatása pedig a kis fillérek gyűjtése, melyek gyakran szükség és szorultság esetében a koldulástól és silyedéstől óvnak meg. Számos eset van arra, hogy a kis gyermekek fillérei a szülők, a család inségét enyhítették. Es ezen eredmény elérhető anélkül, hogy csak a legkisebb hátrány származzék is belőle; anélkül, hogy talán a gyermekekben a kapzsiság vagy önzés fejlődne.

Ez intézmény meghonosítása alsóbb osztályaink nevelésére, emelésére, nemesítésére kétségkívül üdvös befolyással lesz, és azért kívánatos, hogy gazdaságilag suttog hazánkban az minél gyorsabban, s minél több helyt elterjedjen; hogy az elhintett mag a mi törvényhatóságunk kebelében is termékeny talajra találon s akadjanak, kik a valóban életrevaló eszme megvalósítása körül fáradozni nemes földadatuknak ismerjek! —

Levelezés.

Gönc, 1875. máj. 28.

Tekintve a városunkban történt borzasztó veszélyt és leirhatlan romlást, a fájdalom érzetével olvastuk a Kassai lapokban a f. é. május 20-iki eseményt. *E tűzörkán*, melyet ugyane hó 15. napján 9 házát, 8 kamrát, 3 istállót és 2 aklot megémesztő tűvész előzött meg, — a szemlélő előtt erős szél által élesztett *tűztempó* mutatott. Arról rögtön egészen hiteles tudósítást küldeni alig lehetett, amennyiben csak figyelmes megvizsgálás után jelezhető kellőleg a történt szerencsétlenség. Az ipararól és jeles gyümölcstermeléséről nem épen kis hirre vergődött Gönc m. v. háza, gyümölcsösei mind-mind érthetően azt kiáltják az ember előtt, hogy a kár tetemes s szakértők szerint minimo calculo bátran 100,000 forintot felül tehető. Az épületek menthetetlenül égetek. A még kevésvel az előtt májusi díszben pompázó szilvások odavannak! Az előjáróság pontos összeszámlítása szerint. — ide nem érve a csekélyebb építményeket. — leégett 552 épület, és pedig: 185 ház, 152 kamara, 122 istálló, 49 szekérszín, 6 akol, 38 csűr; a kertek nemesb fajjái föl pedig durva karóként emelkednek ki a megperzselt gyepből; odavan sok szegény egyedüli tőkéje, mely viskóján kívül mindenét képezte.

Nem tudunk elég hálát adni Istennek, hogy e veszély fényes nappal, d. u. 2 órakor, és nem éjjel történt, midőn bizonyosan emberélet is több esett volna áldozatul; így a főtt füst csak egy asszonyt fosztott meg életétől amint gyermekeit menteni igyekvék. A betegek azonban, azok, kik magukat megerőltették és kiknek a nagy füst szeméket érezhetően megrontotta, még most is tekintélyes számot képeznek. A felebaráti szeretetnek lánghevétől indított, segélyresiető jötevők sem hiányoztak, nem hiányzanak. Mindjárt a tüzesetet követő nap reggelén láttuk f. *Drinyet I.* eszperlebánost, a helyben állomásozó *Dr. Helmbacher M.* ezredorvossal, amint felkeresték a leégett lakos, viskókat készsággal ajálva föl több oldalról szolgálatukat, a segélynyújtást; *Zarubay B. városi orvos* ez irányban való buzgalmat sem hagyhatjuk említés nélkül — Minthogy pedig bizonyos, mikép az előjáróság, mely nemes indulatokkal telve, mitem tart edesb és saját kebelét nagyobb gyönyörrel eltöltő eszelekedetnek, mint a szegénység felkarolását, — legszebb jutalmát abban találja, ha ily és hasonló szomorú esetekben emberi és polgári kötelességének eleget tehet: t. *Fécsey* sz. bíró, *Faller L.* jegyző és *Fazekas J.* főbíró urak azon voltak ugyan, hogy a szegényebb sorsú nép is részesüljön ingyen-fában a város erdejéből, ne csak azok, kik magukat hazuknak cseréppel vagy plébél való befedésére kötelezik, de e buzgalom dacára sem magyarázhatván a törvény betűit

másképen, amint megírják, a szegénység az *alispán úrhoz* fogja b-nyújtani eziránti alázaatos kérelmét, és mi hisszük, hogy a városi előjáróság által is támogatandó folyamodványra az alispán úr kérelmeket teljesíteni kegyeskedik.

Végül, ahol a nyomor és szükség tűnik fel, ott nem késik az ur segélye sem, mely nemes emberbaráti keblekben nyilatkozik, az emberek tetteiben nyilvánul; azért, ha valaki némi segéllyel szándékozik járulni a soknál jelenző nyomorúság enyhítésére: csekély adományát kegyeskedjék *Göncre a városi előjárósághoz, vagy egyik vagy másik lelkesítő hivatalhoz* küldeni; az illetők kétség-telenül legnagyobb készséggel fogják ker. kötele-ségeket teljesíteni s a kiosztás eszközlőni a *szegényebbek közt*, kiknek buggó imája ezernyit fog leesdeni Istentől a kegyes jötevők számára.

Laborá.

Vegyesek.

— Elhatározottnak mondják, hogy királyunk Ő Felsége a német és orosz császárokkal Emsben találkozni fog.

— Il. Sándor cár állítólag kijelentette, hogy a jelenkor kiváló alakjai közül Thiers-t becsüli legjobban.

— A „P. N.” szerent a pest-belvárosi választókerület tekintélyes számú választói a Hungáriában, máj. 26-án. tartott értekezleten Deák Ferencet, hazánk nagy fiát szünni nem akaró éljenzések között országgyűlési képviselőjelöltté egyhangulag kikiáltották.

— Az országos szabadelvű párt 24-i bucsulakomáján a Margitszigeten Tisza Kálmán belügyér, a választás komolyságát fejtegette s kiemelte, hogy a kinek hol befolyása van, azt használja fel arra, hogy a szabadelvűekkel nem egy nézetben levő pártokkal ne mint elkeseredett ellenségek, hanem mint komoly politikai ellentétek küzdjünk. Ovatólag emelte ki minden illetékelen befolyás, vagy pressió távolartását is, hogy tisztán nyilatkozhassék a közvélemény. Eltette a haza összes választópolgárait. — Egy másik toasztjában pedig óhaját fejezte ki egy alkotásra-képes bármint többség iránt, kívánván, hogy a szabadelvű párt a jövő három év alatt minél több üdvöst hozhasson létre, hogy aztán legyen mit conserválnia a conservatív pártnak.

— A m. kir. pénzügyminiszter a törvényrendszerezetté catasteri becselő-biztosi állomásokra a kassai becselő járásban: báró Huszár Kálmánt, szabolcsmegyei anaresi földbirtokost, a szikszói becselő járásban: Frits Lajost, Abaujmegye szolgabíráját, a szepesi becselő járásban; Galos Endrét kassai lakost, földbirtokost nevezte ki.

— Közlekedési miniszterünk, Péchy Tamás ő Nagyméltósága, a mai nap városunkba érkezik.

— A város részéről a Hernád-híd építésére vonatkozó tervek és költségvetések beadására a kitűzött pályázati határidő f. hó 15-éig meghosszabbított.

— A premontrai r. főgymnasiumi ifjúság m. hó 20-i majálisa kitünően sikerült, bár az időjárás kedvezőbb is lehetett volna. A reggeli derít 9 óra felé sűrű fölegek váltották föl. A verőfénnyé elült: hideg szél kezdte rá notáját s az eső meg-megindította cseppjeit. A ború, a szél s a permetezés egész napon át megmaradt. Mindamellett ez a fiatalág jó kedvre átlag nem gyakorolt leverő befolyást. Zeneszó mellett vigan ebédeltek s folyvást éljenztek a tanári testület tagjait. Felköszöntések is voltak. Az igazgató, Benedek Ferenc úr, kit az ifjúsággal együtt mindenki szeret és becsül, ez alkalommal is hatni törekedett az itjakra, szorgalomra és kitartásra serkentvén őket, s ettől függőleg kívánva nekik, hogy derék férfiakká s tanácsra-képes, böles aggokká lehessenek. Csaknem egy órakor vette kezdetét a kosik érkezése s a vendégek megjelenése, kiket zöld ágakból készült diadalív „Isten hozott”-fóliárral s a rendező ifjúság a legnagyobb figyelemmel fogadott. A tánc terem is eszesen föl volt ékesítve. Zöld ágak borították a zenészek karzatát is, hol Terpsichorét ábrázoló nagyobb kép adta tudt a táncrendet, e fóliárral: „Táncoljatok fiúk! táncoljatok!” kik egész délután jártak is. Sőt az idősök is belevagyúttek a táncolók vídám tömegébe.

— Mig a nagyobbak táncal, a kisebbek különféle játékkal és névszerűt értékesb díjakkal egybekötött versenyfutással is szórakoztak s a mi teljes elismerést érdemel, — a tanárok együtt örültek és meyletek játszódozó tanítványaikkal. Kiváló méltatás illeti azt a patriarchalis előzékenységet és magyar vendégszeretetet, melyet mint házi gazda a premontrai r. tanártestület a vendégek iránt egyenlő szíveséggel tanusítani törekedett. — Este tűzijáték volt. — Atalán minden a legszebb rendben ment véghez, ami mindenesetre jó részben a tanár urak és a rendezőség, kiváltképen pedig

Kosztka Victor, tanár úr érdeme. (M. számunkból kellemetlen tévedés következtében maradt ki. Szerk.)

— A premontrai r. főgymnasiumi ifjúság érintett majálisa alkalmával lakított elmaradt esernyő Koszka Victor tanár urnál (a gymnásiumi épület főutcai részében) tulajdonosa részéről átvehető.

— Tavaszi mulatságot rendeznek f. hó 10-én, Bankón, a helybeli községi tanítézetek, névszerent a polgári és elemi fi- és leányiskolák és a zenetanoda. A mulatságra szülők és gyermekbarátok, nemkülönbön mindenrendű és rangú testületek a rendezőség által tisztelettel meghívhatnak.

— Gedeon Mátyas, helybeli lakos ellen hitelezői kérelmére — mint hirdeményi rovatunkban olvasható — csőd rendeltetett el.

— A Dick Armin által Weisz József ellen indított sajtóper tárgyalása e hó 4-én fog a kir. törvényszéki teremben megtartatni.

— A mult hét egy újabb esettel gazdagította a városunkbeli öngyilkosságok sorát. B. F. volt főhadnagy s utóbbi időkben városi díjnok, a Széchenyi-téren pisztolylövéssel vetett véget magának.

— A helybeli izr. elemi-iskolák derék tanítója, *Schönmann Hirsch*, m. hó 30-án meghalt. Vigaszahatlan özvegy és több, gyámolatlan, kis-korú árva siratja elhunytát.

— A kassai ügyvédi kamara költségvetése 1875. márc. 1-től 1876. márc. 1-ig. A kiadás. Titkár fizetése 300 frt, ügyész fizetése 300 frt, pénztárnok fizetése 200 frt, kamarai tolnok fizetése 400 frt, kamarai szolga bére 240 frt, kamarai szállásbér 340 frt, fűtés 1875. márc., apr., nov., dec., 1876. jan., febr., márc. 98 frt, világítás 1875. okt., nov., dec., 1876. jan., febr., márc. 30 frt, nyomtatványok s irodai szerek 250 frt, „Jogtud. Közl.” 12 frt, „Themis” 10 frt, „Igazságügy” 8 frt, „Törvényszéki Csarnok” 8 frt, „Gerichts-Ztg.” 8 frt, ossz. 46 frt. A kamara érdekében való utazások, kiadások, tanuk díjai s a t. 500 frt, rendkívüli kiadások 100 frt. leírások, hátralekók 346 frt. felszerelés 250 frt. Összesen 3400 frt. B. Bevétel. 200 kamarai tag egy évi illetménye, felében május 1. felében okt. 1. fizetendő 15 frtjával, 3000 frt, bejegyzési díj felszerelési költségére egyenkint 2 frtjával. 400 frt.

— A magyar színművészetben edes anyanyelvünket s nemzetiségünket pártoló közönségnek eszébe juttatva azon néhány élvezetes estét, melyet a nemzeti színház tagjaiból alakult társulat nekünk tavál szerzett, — az ezen társulat által színházunkban ezidén is tartandó előadásokra már előre is felhívjuk a közügyelnet azon hozzáadással, hogy lelkesült támogatókat által mutassuk meg, mikép érkezendő művészeink kívülnevesében a művészet magasabb élvein kívül nemzetiségünket s ebben önmagunkat is megbecsülni és szeretni tudjuk.

— A Löderer-vendéglő e hóban létezni megszűnik. Az épület jul. 1. megy át a kincstár bérletébe, s a helybeli postai igazgatósági és kezelési hivatal helyiségeül leszen hivatra szolgáljni.

— A helybeli keményítő-gyár m. hó 24-én tartott második árveréskor a becsértéken jóval alól árvereztetett el. Ungar I. vette meg 32,000 frtért, pedig felállításra 100,000 frtnál is többé jött.

— Kraynik Sándor Abaujmegye n.-idai-kerületi választóit f. hó 4-ére, délutáni 4 órára a Löderer-vendéglő nagy termébe hívja meg — elő-értekezletre a leendő választás iránt.

— Az abaujmegyei törvényhatósági bizottsági, e hó 4-én tartandó közgyűlés tárgyai: A bőddi győgszeretári személyi jog betöltése. Czei-ninger Antal kassai lakosnak, úgy mint a kis-her-nádi malom-birtokosság igazgatójának folyamodványa, melyben a gibáti malom vízleeresztő fluderjét és malomfőt a célnak megfelelő módon kiigazittatni kéri. A jászvári prépostság nyilatkozata, melyszerent a jászói hidvám jogelvezetéről lemond. Szeged szab. kir. város közönségének átirata. melyben az országgyűlési képviselőházhhoz intézett azon tartalmu feliratát ajálja pártolás végeti, miszerint törvényhozás útján mondassék ki, hogy kereskedelmi, gyári és üzleti könyvek kivonatai bíróságok előtt félbizonyító erővel csak akkor birjanak, ha azok az állam hivatalos nyelven vezetettek. A Kanyapta medrének megvizsgálására kirendelt küldöttség jelentése. Több szentesített törvényeklyke és miniszteri intézvény kihirdetése, társtörvényhatóságok megkeresvényei és magánfelek beavá-nyainak elintézése.

— Fővárosi körökben komolyan foglalkoznak egy gyenge- és tempaelnéjú gyermekek számára alapítandó intézet eszméjével. Az intézet azonnal megalakul, míhelyt bizonyos számú ily gyermek jelentetik be. Böser János (IV. országut, 28.) és Mittelmann J. (VI. Lízár-utca 4.) tanár urak az ez iránt érdekel veseltető szülők és gyámolóknak a továbbiakra nézve teljes készséggel szolgálnak felvilágosítással.

— Az Andódon tartandó Czuczor-ünnepélyen a meghívott m. tudományos akadémiái Fogarassy János, Gyulay Pál, Pulszky Ferenc és Fraknói Vilmos képviselendik.

— A zsidói gymnasium homlokzatára illesztett Petőfi-emléktábla a következő sorokat tartalmazza:

PETŐFI SÁNDOR
itt járt iskolába 1837—1837.

Itt lobbant fel a láng, itt nyerte olympi tűzet a
Legszerebb költő, a haza Tyraeusas.
Szelleme bölcsőjét itt hű anya őriz, szegény bár:
Kínese, e lángemlék átrágyog ifjaira!

Emelte a kegyelet 1875. május 26.

— Hon t m e g y e azon bizottsági tagoknak, kik egész éven át egy gyűlésben sem vesznek részt, 25—150 forintig terjedő pénzbírsággal való sújtását határozta el. Helyes! Akit a közügyek iránt közönyt jellemző, adja át helyét az érdemeiből. Mi is azt tartjuk.

— H e v e s m e g y e a kormányzat bizalmát szavazott s ezt fölírathat ki is fejezte. A pártok aránya körülbelül úgy áll, mint 240 az 50-hez. Tehát Hevesmegyében is megszűnt a szélbalok eddigi uralma.

— A p o z s o n y i nőipari tanműhely megnyitása f. hó 23-án a megyeház datermében szép és válogatott közönség részvétele mellett ment végbe. A tanműhelynek jelenleg 18 növendéke van, kik közül 12 az egylet, 6 pedig egyes jótévköltésén kap az intézetben teljes ellátást mellett oktatást. A tanműhely eszmos, tiszta és célszerű berendezése által mindenkit kedvesen lep meg. — Reméljük, írják a „Pv. Lapok”, hogy az életbe lépett tanműhely egyike leendő városunk területén azon kedves oázisoknak, melyekben sovárgó lelkünk a jövőben boldog és viruló hazának miniatürképét látja.

— S v a j e b a n (Bern) a polgári házasságról szóló törvény 210,000 szavattal 203,000 ellenében elfogadtatott.

— A t ű z h á n y ó k Island szigetén emberemlékezetet meghaladó módon öntik a látát és hamut. A szegény nép kénytelen onnét elköltözni és magának más hazát keresni.

— K i t f i z e t n e k l e g r o s z a b b u l ? Egy angol államférfi ezen kérdésre következőleg válaszolt: legjobban fizetik a generálisokat, azután a politikusokat és szájhősöket, továbbá azokat, kik unalmunkat elűzik: az énekes-, táncos- és színésznőket; legrosszabbul azonban azokat, kik arcuknak verejtékével nevelik és tanítják gyermekeinket, tehát az ifjuság művelőjét és oktatóját!

— Lapunk 13. és 14. számát a kiadóhivatal visszaváltja.

Irodalom.

Vettük s áttanulmányoztuk a Simay István, aradi polgári-iskolai igazgató-tanár, a magyarországi néptanítók II. egyetemes gyűlése 50-es bizottságának elnöke, az aradvidéki tanítóegylet tagja által írt és hazánk nagy fiának, Deák Ferencnek, ajánlt ily című munkát: A felnőttek oktatásának reformja hazánkban; azaz: mely uton volna elérhető, hogy nemzetünk a kulturálmok népeinek műveltségi színvonalára

emeltetvén, léte az európai nemzetek közt állandóságossá és az alkotmányos államot biztosító adóképessege fokoztassák.“ Budapest 1875. Aigner Lajos bizománya.

A mű célja a felnőttek oktatásának nem annyira reformja, mint inkább egy önálló intézménynek t. i. a férfiakra nézve a 15-ik életévtől a katonakötelezettség, a nőkre nézve a férjhezmenetel idejéig terjedő iskolázatásnak életbeléptetése. E cél képezi a gondolat, nagy szorgalommal s az emberiség s kivált hazánk magasabb érdekeiért dobogó szívvel, tiszta, szabatos és világos nyelvezettel írt munkácska alapfoglatát is. Megvalljuk örömmel teltünk el, midőn arra gondoltunk: vajha eljönne az idő, melyben e szép eszme hazánkban is meghozhatná a kívánt gyümölcsöket! De vajjon a kényszer, melynek minden, csaknem egyedüli eszköze a politikai jogozatok elvonása, mi, minthogy csakis férfiakra vonatkoztathat, egyoldalú, elegendő-e az eszme keresztültelére s biztositja-e törekvését, hogy kiki megszeresse önmagának a műveltség azon fokát, mely szerző előtt lebegett s mely mindenkit képesítsen arra, hogy teljesen átgondolva teljesítse minden irányban való kötelezettségeit?! Mert nem kell felelnünk, hogy két nevelés van, egy melyet másoktól nyerünk és egy, melyet magunk abstrahálunk magunknak a létben — és ez a fontosabb! Továbbá föltűnt a circulus vitiosus is, melyből szerző sem szabadulhatott, melybe mindegyikünk okvetlen belejött, mihelyt az anyagi jólétet a szellemi, vagy megfordítva ezt amaz föltételül kell megállapítanunk.

Egyébiránt: vajha e munkát minél többen olvasnák; olvasnák mindazok, kik olvasni és gondolkodni tudnak, hogy az abban fejtegetett, elméletileg kétségbevonhatlan igazságok mindinkább elhíntetnének s midegyikünk révén válnék a meggyőződés, hogy szellemi kíneseink nélkül valóban boldog sem egyes, sem ország nem lehet!

K.*

Színi szemle.

— A jogász-segélyező egyesület pénzalapjának szaporítására rendezett műkedvelői előadás sikerülne mondható. Mind a hölgyek, mind az ifjak rajta voltak, hogy az előadásra kiszemelt vigjáték, az „Utolsó levél” egyes komikus helyzeteinek kellő föltűntetése által a közönséget derült hangulatban tarthassák. Anélkül hogy azáltal a többiek érdeméből levonni akarnánk, ki kell emelnünk Horváth G. és Kósch G. kisasszonyok (Solange) valamint Böszörményi S., Rubinger Ö., Demkő L. urak játékát. Közönség igen szép számmal volt jelen s így a cél is, mely a lelkes műkedvelők előtt lebegett, hihetőleg el lesz érve, ha tán annyira nem is, mint az ezt megelőző alkalommal. Kiemelendők tartjuk Dankó zenekarának működését is, mely nem maradt hatás nélkül a néző s hallgató közönségre. Előadás végével táncmulatság volt a Schalkház-féle vendégfogadó helyiségében.

Közgazdaság.

— Vidékünk mult csótörtökön bő és áldásos esőben részesült. Ugyszintén a mult vasárnap délután és éjjel is tetemes esőzés, csaknem felhőszakadás, látogatott meg.

— A gramm-súlyrendszernek a gyógyszerészetben való alkalmazása iránti belügyminiszeri szabályrendelet intézkedései: hogy orvosi vények 1876. évi jan. 1-étől kezdve régi súly szerint további intézkedésig csak életveszélyes beteg számára szerkeszthetnek; hogy a gyógyszerészetben csak kilogramm, gramm, centigramm és milligramm használható; és hogy a súlymértékek és a mennyiség mindenkor betűkkel s rövidítés nélkül jelzendők.

— A hadsereg és honvédség mozgósítása esetében szükséges ló-létszám 5 napi előállítás céljából a honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyszerint jövőre a lovakkal éventekint számbavételét és osztályozását a szolgabíró felügyelete és közreműködése mellett a községi elöljárókból és két, följajdonos, községi bizalmi férfiből álló bizottság fogja eszközölni. Miután azonban jelenleg 2 éven alul levő csikók kivételével az egész állomány megvizsgálása szükséges, az említett határidő ezuttal 3 nappal megtoldatik, s így a szóban forgó próbakísérleti munkát teljesítésére nyolc nap tüzetik ki. A lovak közönségkinti számbavételének és osztályozásának eredménye a kormányhoz f. évi november végeig fölterjesztendő. A rendelet végül felhívja a törvényhatóságokat, hogy a lovak előállítására vonatkozó sorrendet jó előre megállapítsák s erről a katonai hadparancsnokságokat és a honvédelmi miniszteriumot is jó előre értesítsék.

Üzleti hírek.

Kassa, 1875. május 29. — Buza, a. austr. mérőnkint, 3.90—3.70; kétszeres: 2.80; rozs: 2.90—2.80; maláta-árpa: 2.50; árpa: 2.20—2.—; zab: 1.80—1.70; kása: 5.——5.80; kukorica: 2.90—2.80; marhahús fontja: 24. 22. 20 kr. borjúhús: 20—22; bárányhús ¼: 50—46; sertésbűs: 32—30; szalonna: 52—48; vaj, itéenkint 60—56; sertés zsír: 52—50; liszt, a. austr. mérőnkint: 4.60—4.40; borsó: 2.50—5.—; lencse: 5.—4.80; paszuly: 5.20—5.—; aszalt szilva: 10.—9.—; őrlött dara: 4.10—4.20; tatárka: 4.—3.80. — Időjárás: esős.

A bécsi tőzsde árfolyama.

(Május 28.)

	frt	kr.
5% metalliques	70	—
5% nemzeti kölcsön	74	55
1860. államkölcsön	112	—
Bankrészevény	963	—
Hitelrészevény	235	—
London	111	35
Cs. k. arany	5	29
Ezüst	1	02

Szerkesztői mondánvalók.

Budapest. — Átadtuk a kiadóhivatalnak, melyben különben az az épen nem kifogásolható nézet uralkodik, hogy lakóváltoztatás esetén a lap birtokosa iránt intézkedni szokás.

Labornak. — Az irántunk tanúsított figyelemért fogadjuk szives közönetüket s engedje meg, hogy további közreműködésére is számítsunk.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Klekner Alajos.

H I R D E T É S E K.

5331. szám. 53 1—3
p. 1875.

Csődihirdetmény.

A Kassai kir. törvényszék mint csődbírósg részéről közhírre tétetik, miszerint **Gedeon Mátyás** kassai lakos ellen a csődület az 1840. 22. t. c. 5. §. b) pontja értelmében elrendeltetvén, a hitelezők összejárótelére folyó 1875. évi **augusztus 12., 13. és 14.** napjai tüzetik ki határidőül; perügyelőül a ideiglenes tömeggondnokul Timkó József kassai ügyvéd nevezetik ki.

Fejlesztőttanak tehát mindazok, kik a fentírtintett csőtömeg ellen bármí jogcímen követeléssel bírnak, miszerint követéseiket a szükséges okmányokkal támogatva a fent kitett határidőre ezen kir. törvényszéknel nyujtsák be, mert később beadott kereseteiknek többé hely adatni nem fogna.

Kelt Kassán, a kir. törvényszéknek, mint csődbírósgnak 1875. évi május hó 22. napján tartott üléséből.

Teleky Péter,
kir. törvézkéi elnök.
Hudák Bertalan,
h. jegyző.

Árverési hirdetés.

Mínthogy a Löderer-féle vendéglő végképen megszűnt s így az annak berendezésére szolgáló ingóságok fölsőlegessé váltak, a következő tárgyak, u. m. tekeasztal golyókkal, szállítható jégkészülék, asztalok, székek, szekrények, ágyak, képek, pamlagok, omnibus, 2 ló, különféle borok kisebb-nagyobb részletekben és sok mindefféle itt meg nem nevezett dolog szabad kézből leendő árverezésére a venni szándékozik a fő-utcai Löderer házba **Junius 2-ának** délutáni 3 órájára ezennel meghivatnak.

56 1

Legjobb minőségű vizálló cément

Benczúr eperjesi cémentgyárából, 48 4—20

Mogyoróskán (hanusfalvi posta.)

Kapható:

Kassán	Fleischer és Schirger uraknál,
Eperjesen	Faltsgalner Agost urnál,
.	Linkesch Samu „
.	Luchs Ede „
Iglón	Schmör T. és C. „
Göllniczen	Szentistványi F. J. „
Késmárkon	Demtani Gyula „
Sz.-Váralján	Steller Nándor „
Löcsén	Justus B. G. „
.	Lányi Gusztáv „
Rozsnyón	Nehrer Mátyás „

Epen most jelent meg magyar fordítása a hírneves, igen tanulságos könyvnek: 44 6—20

AZ ÖNMEGÓVÁS.

tanácsadó minden korbeli férfiaknak, Laurentiusól. — Számtalanszor bebizonyult segély és orvoslása (26 éves tapasztalás folytán) a

Gyöngeségi

állapotoknak a finemző tagokban, ideges bajokban sat. mint a rongáló ünfertőzés és faji kicsapargások következményének. — Minden könyvárosnál, jelesül Kókai Lajosnál, Károly-utczában. Ára 2 frt 30 kr.

A közönség óvatik bizonyos utanzasoktól és majmolásoktól e könyvemre nézve, melyek a közönség elámitása tekintetéből hirdetményem szászorónti leírásáig is terjednek. Azért figyeljen mindenki arra, hogy könyvem eredeti 35. kiadását

Laurentiusól kaphassa, mely egy 8-adrét 208 lapos kötetet képez

60 bonctani ábrával, acéliba metszve és a szerző névelőjével van pecsételve. Laurentius tanár.